

Sigtuna kommun Sigtuna kommun
sigtuna.kommun@sigtuna.se

Rektorn vid Tingvallaskolan
anneli.hultin@sigtuna.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Tingvallaskolan
i Sigtuna kommun

Tillsyn i Tingvallaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sigtuna kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Tingvallaskolan besöktes av Skolinspektionen den 5 november 2013.

Fakta om skolan

Verksamheten vid Tingvallaskolan består av förskoleklass och grundskola för årskurs 1–6. Skolan har 34 elever i förskoleklass och 139 elever i grundskolan. Skolenheten leds av en rektor. Till sitt stöd i ledningsgruppen har rektorn tre arbetslagsledare vilka leder arbetet i förskoleklass - årskurs 3, årskurs 4–6 respektive fritidsverksamheten.

Kunskapsresultat

Skolverkets nationella statistik avseende läsåret 2012/13 för de nationella ämnesproven i matematik och svenska för årskurs 3 visar att nästan 100 procent av eleverna vid Tingvallaskolan nått kravnivån på samtliga delprov i respektive ämnesprov.

Skolverkets nationella statistik avseende läsåret 2012/13 för de nationella ämnesproven i matematik, svenska och engelska för årskurs 6 visar att nästan 100 procent av eleverna vid Tingvallaskolan nått kravnivån på samtliga delprov i respektive ämnesprov.

Enligt skolans egen redovisning för läsåret 2012/13 uppnådde 67 procent av eleverna i årskurs 6 minst betyget E i samtliga ämnen.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens samlade bedömning är att verksamheten vid Tingvallaskolan har centrala områden som behöver förbättras.

Vid Skolinspektionens tillsyn framkommer att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete på Tingvallaskolan. Skolan behöver hitta rutiner för att systematiskt analysera verksamhetens resultat och använda analysen som underlag för att planera, följa upp och utveckla utbildningen. Vidare behöver kvalitetsarbetet dokumenteras för att ge en samlad bild av skolans planering, uppföljning och utveckling av arbetet.

Tingvallaskolans arbete med trygghet och studiero behöver analyseras och förbättras för att skapa en god lärandemiljö för samtliga elever. Skolan har under

innevarande läsår påbörjat ett arbete för att öka trygghet och studiero. Detta arbete bör dock synliggöras så att elever, personal och vårdnadshavare blir mer delaktiga.

Planen mot kränkande behandling, av skolan kallad likabehandlingsplan, har reviderats inför läsåret 2013/2014. Planen saknar dock en redogörelse för hur förra årets planerade åtgärder genomförts.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Skolans rutiner då det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapsmål som minst ska uppnås är otydliga. Det innebär att anmälan till rektorn och samråd med elevhälsan inte sker rutinmässigt. Vidare upprättas inte åtgärdsprogram för alla elever som är i behov av särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammen ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses, vad som ska göras och hur åtgärdernas ska följas upp och utvärderas.

Skolan behöver även se till att alla individuella utvecklingsplaner motsvarar författningarnas krav.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på de brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sigtuna kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 3 mars 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det vid skolan genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling och att denna plan även innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering**Åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling**

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Vid Tingvallaskolan känner inte alla elever sig trygga under skoldagen. Vid elevintervju framkommer att en del elever är rädda för vissa vuxna. Eleverna har påpekat detta för rektorn men de upplever att inga åtgärder vidtas. Rektorn anger att hon vid samtal med personal tagit upp frågan om elevers rädsla för vissa vuxna. Det framkommer vidare under elevintervjun att flera elever inte känner förtroende för de vuxna på skolan. Detta gör att de exempelvis inte går till en vuxen då det uppstår konflikter på skolgården. Eleverna beskriver under intervjun att de hellre söker hjälp från äldre elever som finns på skolgården. Lärarna bekräftar att de känner till problematiken utifrån en enkät som gjorts på skolan. Denna enkät visar även att omkring 20 procent av eleverna säger att de inte blir väl bemötta av vuxna och att de inte känner sig inte trygga på skolan. I de enkäter som Skolinspektionen genomförde i Tingvallaskolan inför tillsynen visar vårdnadshavarnas svar låga resultat gällande trygghet och studiero. Vidare uppger rektorn att skolan under en längre tid haft problem med elevers trygghet och att det finns brister som skolan behöver arbeta vidare med. Skolinspektionens elevenkät samt personalenkäten visar låga resultat för trygghet och studiero. Av Skolinspektionens rektorsintervju framgår att det även finns svårigheter gällande arbetsro i klassrummen. Eleverna uppger vid intervjuer att det är stökigt på lektionerna och att de därmed inte känner sig trygga i skolan. I Tingvallaskolans plan mot kränkande behandling anges att nästan hälften av eleverna upplever att de inte har arbetsro på lektionerna. Tingvallaskolan har påbörjat ett arbete för att komma till rätta med elevernas trygghet och studiero genom trygghetsteamet och elevhälsan. Lärarna beskriver ett annat påbörjat projekt för att öka motivationen hos eleverna. Enligt lärarna är det inte ovanligt att projekt initieras men att de allt för ofta inte fullföljs.

Skolinspektionens utredning visar att Tingvallaskolan behöver förbättra arbetet mot kränkande behandling så att alla elever blir väl bemötta av vuxna och känner sig trygga på skolan. Skolinspektionen vill erinra om att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Skolinspektionen vill betona att det råder ett absolut förbud för personal att utsätta elever för kränkande behandling.

Planen mot kränkande behandling

Huvudmannen är enligt skollagen skyldig att se till att det för varje verksamhet årligen upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling, av skolan kallad likabehandlingsplan. Planen saknar en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder i de olika verksamheterna har genomförts.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling samt skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 7 och 10 §§ skollagen, 6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen visat att de behöver.
- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektorn.
- Se till att utredningen om särskilt stöd sker i samråd med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt.
- Se till att åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn eller den som rektorn delegerat uppgiften till.

Motivering**Särskilt stöd och samråd med elevhälsan**

Om en elev befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Under Skolinspektionens intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsan framkommer olika beskrivningar gällande rutiner då en elev befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det framkommer att man inte regelmässigt anmäler elevers behov av särskilt stöd till rektorn före utredning och upprättande av åtgärdsprogram. Rektorn uppger vid intervju att åtgärdsprogram inte upprättas i samtliga fall där utredningen har visat att en elev är i behov av särskilt stöd. Enligt elevhälsoteamet sker inget samråd med dem före upprättande av åtgärdsprogram. Det är enligt beskrivningarna inte heller tydligt att rektorn fattar beslut om de åtgärdsprogram som upprättas eller om det är delegerat till någon av personalen med kompetens att fatta sådana beslut.

Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att elever i behov av särskilt stöd vid Tingvallaskolan har begränsad möjlighet att erhålla det stöd utredningarna visat att de behöver. Under rektorsintervjun och lärarintervju framkommer att det finns elever som är i behov av särskilt stöd men inte erhåller det på grund av brist på i reell tillgång till personal som kan tillgodose elevernas behov av specialpedagogisk kompetens. Lärarna uppger vid intervjun att de "har skrivit åtgärdsprogram men de får inte de åtgärder som vi skrivit... skolan gör inte det som den ska".

Skolinspektionen bedömer att det saknas åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Samråd sker inte med elevhälsan vid utredningar av elevernas särskilda stödbehov. Det framgår vidare att elever i behov av särskilt stöd, efter utredning och beslut om åtgärdsprogram, inte alltid erhåller detta stöd.

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av rektorsintervjun framgår att skolan inte utarbetar åtgärdsprogram för alla elever som är i behov av särskilt stöd. Av de exempel på åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte tydligt vilka behoven är och hur de ska tillgodoses. Vidare framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Innehållet i åtgärdsprogrammen är inte heller kopplat till kunskapskraven vilket gör att målen därmed är svåra att följa upp och utvärdera.

Skolinspektionens bedömning är att det finns brister i skolans åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd eftersom åtgärdsprogram inte upprättas för alla elever i behov av särskilt stöd. Vidare framgår det inte av åtgärdsprogrammen vilka behoven är och hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd och åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8 10 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i årskurs 1–5 ges omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i en skriftlig individuell utvecklingsplan i alla ämnen som eleven ges undervisning i. I utvecklingsplanen ska det sammanfattas vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionens har före tillsynen tagit del av ett urval av Tingvallaskolans individuella utvecklingsplaner. I dessa utvecklingsplaner utgår åtgärderna till övervägande del från elevens insatser och endast i liten omfattning från skolans insatser.

I de individuella utvecklingsplanerna ska, enligt skollagen, fokus ligga på vilka insatser skolan ska göra för att eleven ska utvecklas. Vid dokumentstudier av de skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del framgår att det många gånger saknas individuellt anpassade utvecklingsmöjligheter. I en av dessa finns, under rubriken "Så här arbetar vi mot målen", fyra punkter för skolans insatser. Tre av punkterna anger vad eleven ska göra och en punkt anger vad skolan ska göra. I de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av ligger fokus till största delen på elevens insatser. Vid dokumentstudier

visas att i de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av står det i flera fall inte något skrivet under rubriken "Utvecklingsmöjligheter".

Skolinspektionens samlade bedömning är att det finns brister i skolans arbete med de individuella utvecklingsplanerna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i de individuella utvecklingsplanerna vad avser vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.
- Se till att rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen har rektorn ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta sker i medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet och arbetet ska dokumenteras.

Enligt Skolverkets allmänna råd innebär att kvalitetsarbetet är systematiskt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. (SKOLFS 2012:98)

Vid intervju med rektorn framkommer att det finns planeringskalendrar för de uppdrag som skolan ska genomföra under läsåret. Uppdragen gäller tester som specialläraren gör i svenska och matematik samt skolans planerade personalmöten och delar av utbildningsinsatsen som görs i hela Sigtuna kommun. Enligt rektorn finns ingen dokumentation över det förebyggande arbete som trygghetsteamet påbörjat gällande trygghet och studiero. Av rektorsintervjun framkommer även att skolan inte har något systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå som har inriktning mot de mål som finns för utbildningen. Lärarna beskriver att Tingvallaskolans kvalitetsarbete innebär att man påbörjar projekt som inte fullföljs.

Av Skolinspektionens utredning framgår att skolenheten saknar ett systematiskt kvalitetsarbete för att skapa en gemensam grund för skolutveckling vid Tingvallaskolan.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det saknas systematiskt kvalitetsarbete och i dokumentation av detta vid Tingvallaskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar 4 kap. 6 § skollagen

Personalkompetens

Bedömning

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att de lärare som används har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

Enligt skollagen är det endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning som får bedriva den undervisningen. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i.

Skolinspektionens dokumentstudier visar att lärarna undervisar sin mentorsklass i samtliga ämnen, förutom slöjd, musik, idrott samt hem- och konsumentkunskap. Detta innebär att flertalet lärare undervisar i ämnen där de inte är behöriga att undervisa. Rektorn bekräftar detta under intervjun.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolan inte endast använder lärare som är behöriga för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 13 § första stycket skollagen, Krav på legitimation från 1 december 2013
Övergångsregler

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Sigtuna kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna har tillgång till personal med kompetens att tillgodosätta elevernas behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför framtida utbildning- och yrkesval kan tillgodoses. Även de som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Rektor och lärare anger vid intervjuer att det inte finns tillgång till kompetens för vägledning inför framtida utbildning- och yrkesval vid Tingvallaskolan. Det finns heller ingen lärare som är speciellt ansvarig för denna vägledning.

Sammanfattningsvis visar utredningen att eleverna inte har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför framtida utbildning- och yrkesval kan tillgodoses. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden

På Skolinspektionens vägnar

Kristina Dhenstrand
Utredare/Beslutsfattare

Kerstin Haster
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.